

De Troje-trilogie, Theater van het Oosten / Eduard Coblijn

neemt zij wraak. Hermione wordt vermoord.

Met dit eindpunt voor ogen, leidt Terpstra ons terug, eerst naar het moment van de verovering van Andromache door Neoptolemus, en dan naar de Trojaanse oorlog zelf. Terpstra kiest het ogenblik waarop Hector naar de strijd wil terugkeren en hij door zijn echtgenote bepraat wordt om dat niet te doen. Het is vooral in deze lange woordenstrijd dat het grote thema van de trilogie duidelijk wordt. Andromache is een rebellerende vrouw. Zij verwerpt de waarden van haar maatschappij en staat hiermee pal tegenover Hector's moeder, incarnatie van alle conventies waarop de Trojaanse maatschappij rust. In die woordenstrijd, met als inzet de eer van Hector, moet Andromache het onderspit delven. Voor Terpstra staat het vast dat Andromache het juiste standpunt belichaamt. Zij bezweert Hector te kiezen voor zijn familiale banden, en zijn vrouw en kind te stellen boven ijle begrippen als eer en plicht tegenover het vaderland. Maar de waarden van de mannenmaatschappij halen het. Hector loopt zijn dood tegemoet en de deur staat wijd open voor verdere catastrofes. Andromache heeft zich innerlijk bevrijd, maar wordt het belangrijkste slachtoffer van de Trojaanse ondergang. Haar standpunt past niet in het tijds-

scharnier. De hoop op een betere toekomst, die zij met veel overgave verwoordt, ziet de toeschouwer in het perspectief van de andere slagen van het lot die haar te wachten staan (zij verliest in Troje ook nog een zoon). Dankzij de omgekeerde chronologie behoort de toekomst die voor Andromache nog duister is, voor de toeschouwer tot het verleden. Voor hem komt de moord, die Andromache in het eerste stuk pleegde, uiteindelijk in het perspectief te staan van haar wanhopig gevecht om haar echtgenoot Hector, in de laatste scène van de trilogie. Voor Terpstra is de Troje-stof het uitstekende materiaal om de rol van de vrouw te belichten, en te laten zien wat zowel de aspiraties als de mislukkingen zijn van een vrouw die van vrijheid droomt in een maatschappij die nog lang niet van plan is haar die te schenken.

Zo wordt de Troje-stof in deze versie bijzonder actueel. Terpstra heeft zelf een briljante toneeltekst geschreven. Ondanks de verschrikkelijke gebeurtenissen, blijft die licht en vinnig. Terpstra weet een subtiel evenwicht te bewaren tussen de gepassioneerde argumentatie en de grote gevoelens. In de hedendaagse dramaturgie komt het zelden voor dat een schrijver zo'n rijke rollen voor verschillende actrices schrijft.

In zijn strakke regie spelen de actrices op een zeldzaam hoog peil. Schitterend is Oda Spelbos. Het is adembenemend om te zien hoe zij geen enkel ogenblik haar energie spaart, en dit in een verpletterende rol, die van haar eist dat ze bijna continu op de planken staat. De tekst eist van haar een bijzonder breed scala aan gevoelens: nu eens is ze verstrikt in tragische emoties, dan weer is ze de welsprekende verdediger van theoretische punten. Zij wordt ongemeen sterk omringd: Petra Laseur verast door haar sultiele vertolking van Hector's moeder, terwijl Catherine ten Bruggencate in een dubbelrol een ongeëvenaard staaltje geeft van bezeten acteren. Van haar gepijnigde uitstraling als Cassandra krijg je het als toeschouwer gewoon koud.

Solo

Terwijl je bij het Ro Theater de wederwaardigheden van Hekabe volgt, realiseer je je plots hoe dicht dit onbekende stuk van Euripides bij de tekst van Koos Terpstra staat. Om het met een boutade te zeggen, het is het vierde stuk dat Terpstra niet meer hoefde te schrijven, omdat het reeds zo lang bestaat. Dit komt niet alleen doordat hier nog een andere wrede episode uit de post-Troje periode verteld wordt, maar wel omdat het verhaal van